

Sarpsborg kommune
postmottak@sarpsborg.com

Fredrikstad, 12. februar 2024

Denne uttalelsen er skrevet på vegne av Birdlife Østfold, DNT Nedre Glomma, Naturvernforbundet i Østfold, Norges Jeger- og Fiskerforbund Østfold, Skogselskapet Østfold og Østfold Botaniske Forening.

Lysås - Ullerøy – detaljreguleringsplan Høringsuttalelse fra FNF Østfold

Hensikten med planen er å legge til rette for opptil 30 eneboliger og 14 eneboliger i rekke. Helleveien blir atkomstvei og vil oppgraderes til kommunal standard, og stien til Ullerøy skole vil oppgraderes noe.

FNF Østfold mener denne planen bærer preg av at planarbeidet har pågått lenge, og at ny kunnskap om naturverdier og Statlige planretningslinjer ikke blir tatt hensyn til. Det pågår en naturødeleggende bit for bit-nedbygging av landet vårt. Når verden står overfor en natur- og klimakrise som skal løses samtidig, må denne typen planarbeid som vi ser eksempel på her, unngås. Med dette mener vi at hensynet til truet natur og reduksjon av klimagassutslipp må tas større hensyn til.

Naturmangfold og hubro

Innenfor planområdet er det i dag et relativt urørt naturområde, og noe dyrket mark. Det er to markerte åsrygger (fjell) med vegetasjon, og et daldrag mellom disse. Verdifull gammelskog er funnet i planområdet, med plassering omtrent på de to åsryggene.

Kommunedelplan for naturmangfold 2023-2031 har som overordnet mål å bevare variasjonsbredden i Sarpsborgs naturmangfold, sikre god tilstand i økosystemene, og sikre trua og sårbare naturtyper i størst mulig grad lokalt, regionalt og nasjonalt. Kommunen skal bevare og tilrettelegge for naturmangfold. Kommunen skal videre gjennomføre en arealplanlegging som minimerer nedbygging og tap av naturmangfold og som tar hensyn til samvirkende effekter mellom naturmangfold og klima. Strategi 10 er at «Kommunen skal legge til rette for å ivareta trua natur». Planforslaget er ikke i tråd med disse intensjonene, noe som kommunen selv er veldig klar på. Gjennomføring av

reguleringsplanen vil medføre at mesteparten av gammelskogen bygges ned og dammen må flyttes. Videre er planområdet i et viktig jaktområde for en sterkt truet art med lav og nedadgående bestand. At planområdet har gammelskog, gjør området særlig attraktivt for arten, ifølge statlige råd. Planområdet tangerer til offentlige anbefalt avstandsgrense til viktig leveområde for arten. Men også viktige jaktarealer på utsiden av denne grensen frarådes endret. Planområdet er innenfor et slikt område.

Kommentar:

Vi går ut ifra at man her mener den sterkt truede uglearten hubro, EN på rødlistekategori, som har vært fredet siden 1971.

Fra Handlingsplan for hubro 2022-2026¹:

«Det skjer arealinngrep og forstyrrelser i tilknytning til mange av de aktive og produktive hubroterritoriene i landet. Det kan føre til redusert hekkesuksess og i verste fall bortfall av 5 territoriet. Derfor er det viktig at **inngrep innenfor 1 km fra kjente reirområder unngås.** (vår utheving)

I den nye handlingsplanperioden må det derfor gjøres et arbeid med å få forvaltningsaktuell kunnskap om hubro ut til aktuelle myndigheter. Det er også nødvendig med økt fokus på å bevare spesielt ettertraktede jaktområder for hubro, som våtmarker, gammel og åpen skog og sjøfuglkolonier. Videre er det også viktig å redusere gjengroingen av åpne arealer i tilknytning til hubroens hekkeområder ved hjelp av beite, lyngbrenning eller rydding av ungskog.»

«Rike og åpne biotoper som kulturmarkområder, myrer, tjern og annen våtmark, samt gammelskog, fjellområder med mye rype og kystområder med gode sjøfuglforekomster er generelt viktige jaktområder. I tilfellet slike funksjoner finnes innenfor kjente hubroterritorier bør disse områdene ikke forringes eller ødelegges gjennom endret arealbruk. **Dette vil også gjelde utover den anbefalte avstanden på én km fra kjente reirområder.»**

Fra en forskningsartikkel på forskning.no²:

«I dag utgjør kollisjoner med kraftlinjer, arealtap, arealinngrep og redusert byttetilgang de største truslene for den stadig tapende hubroen. – Menneskelig forstyrrelse har redusert bestanden til nær utryddelse. I en rapport fra Veterinærinstituttet finner man rottegift i 72 prosent av døde hubroer. Dette har de fått i seg gjennom forgiftede byttedyr som mus og rotter, sier Husby. (Professor i terrestrisk økologi, Magne Husby)

Kommentar:

Vi stiller spørsmål ved at det ved flere tilfeller er meldt inn observasjon av hubro, men at det ikke er gjort ytterligere forsøk på å ta hensyn til arten. Det er også bekreftet minst fire hekkeplasser i nærliggende områder. Dette har ikke blitt tatt opp i tilstrekkelig grad i planbeskrivelsen.

Vi ber kommunen ta ansvar for at hubroens jakt- og leveområder ikke blir forringet av utbygging.

For naturområde GN1-6 gjelder:

Før det gis igangsettingstillatelse for nye boliger innenfor planområdet, skal registrert gammelskog og ved med furupiggmusling som berører byggeområder være flyttet til områdene GN1-5, de delene som også berøres av H560. En nærmere redegjøres for hvordan dette skal sikres gjennomført skal fremlegges ved søknad om rammetillatelse. Det forutsette at aktuelle trær må felles, og at de

¹ [Handlingsplan for hubro \(statsforvalteren.no\)](https://statsforvalteren.no)

² [Forskere slår alarm: Hubroen er truet av vindkraftutbygging \(forskning.no\)](https://forskning.no)

forekomstene med høyest verdi skal prioriteres.

Kommentar:

Furupiggmusling vokser på furu som i hovedsak er mer enn 250 år gamle. Arten er nær truet i både Norge og Sverige, hovedsakelig på grunn av hogst av gamle trær.

Har man her tenkt at sopp og trær bare kan flyttes, og forventes trives under nye forutsetninger? Når det gjelder eventuell flytting av trær med rødlistede arter på så kan ikke dette gjøres uten at man har god dokumentasjon gjennom forsøk/eksperimenter på at det faktisk virker. Dokumentasjonen må gjelde de spesifikke arter det er snakk om her, og det må forklares nøyaktig hva som skal gjøres og at en ekspert innen fagfeltet må gå god for at dette er tilfredsstillende for å ivareta arten.

For hensynssone bevaring av naturmiljø H560 gjelder:

Eksisterende dam/våt område innenfor planområdet, som omtalt i Notat Naturmangfold 24082023, skal flyttes/reetableres i den sydvestre delen av GN1. Gammelskog som må fjernes innenfor byggeområdene i planområdet tillates flyttet til H560 (GN1-5). «Det samlede effekten ved gjennomføring av reguleringsplanen vil imidlertid være at naturverdiene vil få redusert verdi. Imidlertid er det betydelige arealer med intakte skogsområder i store avstander utenfor planområdet.»

Kommentar:

Dette er av typen argumentasjon som har ført oss dit vi er i dag, med bit for bit-nedbygging!

Ørsengbekken er, eller kan være, en gytebekk for sjøørret. NJFF Østfold gjør årlige besøk i bekker i fylket, men dette er en av bekkene de ikke har rukket å kikke nærmere på. Området i planen berører imidlertid ingen aktuelle bekkeløp, bare deler av nedbørfeltet til bekken. Kart følger vedlagt.



Klimautslipp og transportbehov

Planen vurderes ikke å bidra til å oppnå nullvekstmålet og den legger opp til økt biltransport. Dette bryter med statlige planretningslinjer for samordnet bolig, areal- og transportplanlegging.

Barn og unges interesser

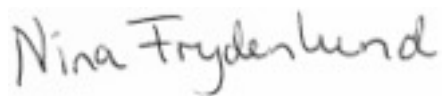
Det er også i barnas interesse å bevare et naturområde av så viktig karakter. Naturlig skogstereng med gammelskog er ikke så lett å få oppleve i Østfold. Derfor burde området få stå og være et viktig område for natur- og friluftsliv.

Konklusjon

Etter å ha lest planen mener vi at den har store negative konsekvenser for svært viktig natur. Vurderingene kommunen gjør tar ikke hensyn til dette, og planen fører dermed til ytterligere bit for bit-nedbygging, samt en reell risiko for at hubro ikke lenger kan leve i området. Vi mener at denne planen burde vært stoppet tidligere, men at det ikke er for sent.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Østfold



Nina Frydenlund
Koordinator
FNF Østfold

